

mibi honor qui non videtur, sed corde creditur; si delis autem qui promisit, nunquam mentitur. Sed video iam in praesenti seculo me supra modum exaltatum a Domino. Et non eram dignus negque talis, ut hoc mihi praestaret: dum scio certissime quod mihi melius convenit paupertas et calamitas, quam delicia et divitiae. Sed et Christus Dominus pauper fuit pro nobis. Ego vero miser et infelix, et si opes voluerlo, jam non habeo, neque meipsum (dignum) judio, quia quotidie ^a spero aut internacionem, aut circuiveniri, aut redigi in servitatem, ^b sive occasionem cuiuslibet. Sed nihil horum vereor propter promissa celorum, quia jactavi meipsum in manus Dei omnipotentis qui ubique dominatur, sicut propheta dicit: *Jacta cogitatum tuum in Deum, et ipse te enutriet* (*Psal. LIV, 23*).

XXIV. Ecce nunc commendo animam meam fidelissimo Deo meo, pro quo legatione fungor in ignorantia mea (*II Cor. v, 20*). Sed quia personam non accipit, et elegit me ad hoc officium, ut unus essem de suis minimis minister: *Unde autem retribuam illi pro omnibus quæ retribuit mihi* (*Psal. cxv, 12*). ^c Seu quid dicam, vel quid promittam Domino meo? Quia nihil valeo, nisi ipse mihi dederit; sed ^d scrutatur corda et renes, quia satis et nimis cupio, et paratus eram ut donaret mihi bibere calicem ejus, sicut indulsit exeteris amantibus se. Quapropter non contingat mihi a Deo meo, ut unquam amittam plebem suam quam ^e acquisivi in ultimis terra. Oro Deum ut det mihi perseverantium, et dignetur ut reddam illi testem fidem usque ad transitum meum propter Deum meum. Et si aliquid boni unquam imitatus sum propter Deum meum quem diligo, peto illum det mihi ut cum illis proselysis et captiuis pro nomine suo effundam sanguinem meum, etsi ipse etiam ca-

Aream sepultura, aut miserrime cadaver per singula membra dividatur canibus aut bestiis asperis, aut volucres coeli comedent illud. Certissime reor, si mihi hoc ^f incurrisset, lucratus sum animam cum corpore meo: quia sine ulla dubitatione in die illa resurgemus in claritate solis, hoc est, ^g in gloria Christi Jesu redemptoris nostri, Filii Dei vivi, et cohaeredes Christi (*Rom. viii, 17*) et conformes futurae imaginis ipsius (*Ibid., 29*): quoniam ex ipso, et per ipsum, et in ipso, regnaturi sumus.

XXV. Nam sol iste quem videmus, Deo jubente, propter nos quotidie oritur, sed nunquam regnabit, neque permanebit splendor ejus. Sed et omnes qui adorant eum, in peccata miseri male devenient. Nos autem credimus et adoramus Solem verum, Christum qui nunquam interibit; neque qui facit voluntatem ipsius, sed manebit in aeternum, quomodo et Christus manebit in aeternum, qui regnat cum Deo Patre omnipotente et cum Spiritu sancto, ante secula, et nunc, et per omnia secula saeculorum. Amen. Ecce iterum iterumque breviter exponam verba confessionis meæ. Testificor in veritate et in exultatione cordis, coram Deo et sanctis angelis ejus, quia nunquam habui aliquam occasionem, praeter Evangelium et promissa illius, ut unquam ^h redirem ad gentem illam unde autem prius vix evaseram. Sed precor credentibus ⁱ et timentibus Deum, quicunque dignatus fuerit inspicere vel recipere hanc scripturam, quam Patricius peccator, indoctus scilicet, Hiberione conscripsit, ut nemo unquam dicat quod ^j mea ignorantia, si aliquid pusillum ^k egi vel demonstraverim, secundum Dei placitum. Sed arbitramini, et verissime credatur, ^l quod donum Dei fuisset. Et haec est confessio mea antequam moriar.

erimus quasi filii Dei et cohaeredes Christi, et conformes creaturae imaginis ipsius: quoniam ex ipso, et per ipsum, et in ipso sunt omnia: ipsi gloria in saecula saeculorum, Amen. Et statim: In illo enim regnaturi sumus: nam sol iste, etc.

^a Pessime Wareus, redderem agentem illam.

^b Post hanc vocem addunt Bolland., et petentibus.

^c Bolland., meæ ignorantie (fuerit).

^d Ita Bolland. Male Wareus, ego.

^e Bolland., quod Deus fuisset.

^a Sic Bolland. Wareus, sperno.

^b Bolland., sine occasione.

^c Sequitur Bolland. Wareus: Sed..... Quia nihil video.

^d Ita legere malamus cum Bolland. quam cum Wareo scrutabor. Mox apud Bolland., calicem, omisso ejus.

^e Bolland., acquisivit.

^f Magis placet quam Bolland., curæ sit..... in corpore.

^g Bolland., in gloria Jesu Christi redempti omnes

S. PATRICII AD COROTICUM EPISTOLA.

I. Patricius peccator, indoctus scilicet, Hiberione constitutum episcopum me esse fateor. Certissime reor, a Deo accepi id quod sum. Inter barbaros itaque habito proselytus et profuga, ob amorem Dei Testis est ille, si ita est: non quod optabam tam

Dure et tam aspere ^b ex ore meo effundere, sed egor zelo Dei et veritatis Christi, (*qui*) excitavit in pro dilectione proximorum atque filiorum, pro quibus tradidi patriam et parentes et animam meam usque ad mortem, si dignus sum. Vovi Deo meo do-

^a Apud. Bolland. sic se habet isthac inscriptio: Epistola S. Patricii ad Christianos Corotici tyranni subditos. Et recte quideam, ut ex contextu liquet.

^b Bolland., aliquid ex ore meo. Paulo ante apud eosdem, Hiberione constitutus episcopus, certissime reor.

cere gentes, etsi contemnor ^a a quibus manu mea A scripti atque condidi verba ista danda et tradenda militibus mittenda Corotico, non dico civibus meis, neque civibus sanctorum Romanorum, sed civibus dæmoniorum, ob mala opera ipsorum, ritu hostili. In morte vivunt socii Scottorum atque Pictorum apostatarum, ^b quasi sanguine volentes saginari innocentium Christianorum, quos ego innumeros Deo genui atque in Christo confirmavi.

II. Postera die qua ^c chrisinati neophyti in veste candida, dum (lides) flagrabat in fronte ipsorum, crudeliter trucidati atque mactati (sunt) gladio a supradictis, misi epistolam cum sancto presbytero, queni ego ex infantia docui cum clericis, ut nobis aliquid indulgerent de preda vel de captivis baptizatis quos ceperunt: (sed) cachinos fecerunt de illis. Idcirco nescio quos magis lugeam, an qui interfici, vel quos ceperunt, vel quos graviter zabulus illaqueavit, (qui) perenni poena gehennæ pariter cum ipso mancipabuntur. Quia ^d utique peccati, qui facit peccatum, servus est (*I Joan. iii, 8*), et filius zabuli nuncupatur.

III. Quapropter sciat omnis homo timens Deum quod a me alieni sunt et a Christo Domino meo pro quo legatione fungor, patricidæ, fratricidæ, lupi rapaces, devorantes plebem Domini, ut cibum panis (*Psalm. xiii, 4*), sicut ait; *Iniqui dissipaverunt legem tuam, Domine* (*Psalm. cxviii, 126*), qua in supremis temporibus Hiberione optime et benigne plantata atque instructa erat favente Deo. Non usurpo (aliena: sed) partem habeo cum his quos advocavit, et C prædestinavit Evangelium prædicare in persecutionibus non parvis usque ad extremum terræ. Etsi invitet inimicus per tyrannidem Corotici, qui Deum non veretur, nec sacerdotes ipsius quos elegit et indulxit illis summam, divinam, sublimem potestatem, quos ligarent super terram, ligatos esse et in caelis (*Matt. xviii, 18*).

IV. Unde ergo quæso plurimum, sancti et humiles corde, adulari talibus non licet, nec cibum nec potum sumere cum ipsis, nec eleemosynas ipsorum recipere debere, donec crudeliter effusis lacrymis sati Deo faciant et liberent servos Dei et ancillas Christi baptizatas, pro quibus mortuus est et crucifixus. *Dona iniquorum reprobat Altissimus. Qui offert sacrificium ex substantia pauperum, quasi qui victimat filium in conspectu patris sui* (*Ecclesiasticus. xxxiv, 23, 24*). D *Divitiæ, inquit, quas congregabit injustus, evomenterunt de ventre ejus; trahit illum angelus mortis: ira draconum multabitur: interficiet illum lingua colubri* (*Job*

^a Bolland., *a quibusdam. Et manu mea.*

^b Ita Bolland. Corrupte Waræus, quæ sanguinolentos sanguinare de sanguine.

^c Hunc locum rescripsimus prout exstat apud Bollandianos. Nam male se habet apud Waræum sic: *chrismate neophyti in veste candida flagrabat in fronte ipsorum, dum crudeliter trucidati atque mactati gladio a supradictis. Et mihi epistolam, etc.*

^d Ex Bolland. hanc vocem addidimus, quæ deest apud Waræum: ubi et paulo ante male mancipabunt legitur.

^e Bolland., *nunquid amo piam misericordiam, quod (sic) ago.*

xx, 15, 16). Comedet autem eum ignis inexstinguibilis. Ideoque vñ qui replent se (his) quæ non sunt sua. Vel, *quid prodest homini, ut totum mundum turetur, et animæ suæ detrimentum patiatur* (*Matt. xvi, 26*)? Longum est per singula discutere vel insinuare, per totam legem carpere testimonia de tali cupiditate. Avaritia mortale crimen. *Non concupisces rem proximi tui. Non occides* (*Exodus. xx, 17, 13*). Homicida nou potest esse cum Christo. *Qui odit fratem suum, homicida ascribitur; vel, qui non diligit fratrem suum in morte manet* (*I Joan. iii, 14, 15*). Quanto magis reus est qui manus suas coquinavit in sanguine filiorum Dei, quos nuper acquisivit in ultimis terræ, per exhortationem parvitalis nostræ?

V. Nunquid sine Deo vel secundum carnem Hiberione veni? Quis me compulit? alligatus sum spiritu, ut non videam aliquem de cognatione mea. ^B Nunquid piam misericordiam ago erga gentem illam quæ me aliquando ceperunt, et devastaverunt servos et ancillas domus patris mei? Ingenuus fui secundum carnem: ^C decorione patre nascor. Vendidi enim nobilitatem mean (nou erubesco, neque me pœnitit) pro utilitate aliorum. ^D Denique servus sum in Christo Iesu Domino nostro, etsi mei me non cognoscunt. *Propheta in patria sua honorem non habet* (*Marc. vi, 4*). Forte non sumus ex uno ovili, neque unum Deum patrem habemus, sicut ait: *Qui non est tecum contra me est, et qui non congregat mecum spargit* (*Luc. xi, 23*). Non convenit, *Unus destruit, alter ædificat* (*Ecclesiasticus. xxxiv, 28*). Nou quero quæ mea sunt.

VI. Non mea gratia; sed Deus quidem hanc sollicitudinem (dedit) in corde meo, ut unus esset de venatoribus sive piscatoribus quos olim Deus in uovissimis diebus ante prænuntiavit (*Jer. xxvi, 16*). Invidetur mihi: *Quid faciam Domine?* Valde despicior. Ecce oves tuæ circa me laniantur atque deprædantur a supradictis latrunculis, jubente Corotico, hostili mente (longe est a caritate Dei traditor Christianorum), in manus Scottorum atque Pictorum. Lupi rapaces deglutiunt gregem Domini, qui utique Hiberione cum summa diligentia optime crescebant; et filii Scottorum et filiae regulorum monachi fiebant et virgines Christi; quos enumerare nequeo. ^b Quamobrem injuria justorum non tibi placeat, etiam usque ad inferos non placebit.

VII. Quis sanctorum non horreat jocundare vel convivio frui cum talibus? De spoliis defunctorum Christianorum repleverunt domos suas; de rapienis vivunt; nesciunt miseri. ⁱ Venenum bibunt, lethæ-

^f Leg. cum Waræo et Bolland., *decurione.*

^g Bolland., *Denique sum in Christo (traditus) genti exteræ ob gloriam ineffabilem perenni vitæ, quæ est in Christo Iesu Domino nostro: etsi mei, etc. Intermedia desunt apud Waræum, forte librariorum vitio ob repetitas voces in Christo.*

^h Haec Waræi lectio magis placet quam ista Bolland., *Qui propter injuriam justorum non te placat (Domine) etiam apud inferos non placabit.*

ⁱ Sic Bolland. Deest bibunt apud Waræum; qui mox edidit mortem perennem pœnam operantur. Biatum suplevimus ex Bolland.

iem cibum porrigunt ad amicos et filios suos. Sicut Eva non intellexit quod mortem tradidit viro suo ; sic sunt omnes qui male agunt , mortem perennem poenamque perpetuam operantur. Consuetudo Romanorum et Gallorum Christianorum (est) : mittunt viros sanctos idoneos ad Francos et ^a ceteras gentes cum tot milibus solidorum ad redimendos captivos baptizatos. Tu omnes interficias, et vendis illos genti exteris ignorantis Deum : quasi in lupanar tradis membra Christi. Qualem spem habes in Deum ?

VIII. ^b Qui tecum sentit, aut qui communicat verbis alienis et adulatio[n]is, Deus judicabit. Scriptum est enim : *Non solum facientes mala, sed etiam consentientes damnandi sunt* (*Rom. 1, 32*). Nescio quid dicam aut quid loquar amplius de defunctis filiorum Dei , quos gladius supra modum dure tetigit. Scriptum est enim : *Flere cum flentibus* (*Rom. 11, 15*) ; et iterum : *Si dolet unum membrum, condoleant omnia membra* (*I Cor. 12, 26*). Quapropter Ecclesia plorat et plangit filios et filias suas quas adhuc gladius nondum interfecit, sed prolongati et exportati (sunt) in longa terrarum spatia... ^c Ut peccatum manifeste gravetur impudentiae, impudens ibi habitat et abundat. Ibi venundati ingenui homines Christiani in servitatem redacti sunt, praesertim indignissimorum , pessimorum, apostatarumque Pictorum.

IX. Idcirco cum tristitia et moerore vociferabor : O speciosissimi atque anantissimi fratres et filii quos in Christo genui, enumerare nequeo quid faciam vobis ! Non sum dignus ^d Deo neque hominibus subvenire. Praevaluit iniquitas iniquorum super nos. Quasi extranei facti sumus. Forte non credunt (quod) unum baptismum percipimus , vel , unum Deum patrem habemus. Indignum est illis ; ^e Hiberia nati sumus, sicut ait : nonne unum Deum habetis ? Quid dereliquistis unusquisque proximum suum ? Idcirco doleo pro vobis, doleo , carissimi mihi ; sed iterum gaudeo intra meipsum ; non gratis laboravi, vel peregrinatio mea in vacuum non fuit ; et contigit scelus ^f tam horrendum, ineffabile. Deo gratias , creduli baptizati de saeculo recessistis ad paradisum. Cer-

^a Bolland., *exteras*. Mox cum iisdem legimus *omnes interfici*s, ubi Waræus perperam *toties interfici*s.

^b Sic Bolland. At Waræus., *vel qui te consentit?* *aut qui te communicat verbis adulatio[n]is*.

^c Ita Bolland. Apud Waræum vero exstat hic locus ita corruptus et mutulus : *Ubi peccatum manifeste gravetur, impudenter abundat*.

^d Deest haec vox apud Bolland. Et mox desunt etiam apud eosdem sequentia : *Quasi extranei facti sumus*. Qui paulo post exhibent : *Unum baptismum percipimus, et unum Deum credimus. Indignum est illis, quod de Hibernia nati sumus : sic enim aiunt.*

Ano : vos migrare coepistis ubi nox non erit neque luctus, neque mors amplius (*Apoc. xxi, 4*) ; sed exultabitis sicut vituli ex vinculis resoluti , et concubabit iniquos, et erunt canis sub pedibus vestris.

X. Vos ergo regnabitis cum apostolis et prophetis atque martyribus, et aeterna regna capietis, sicut ipse testatur (qui inquit) : *Venient ab Oriente et Occidente, et recumbent cum Abraham et Isaac et Jacob in regno celorum* (*Matth. viii, 11*). *Foris canes, et benefici, et homicidae, et mendaces* (*Apoc. xxii, 15*), ^g perjuri : *Pars eorum in stagnum ignis aeternum* (*Apoc. xxi, 8*). Non in merito ait Apostolus : *Ubi justus vix salvus erit, peccator et impius transgressor legis, ubi se recognoscit* (*II Petr. iv, 18*). ^h Ubi enim Coroticus cum suis sceleratissimis rebellatoribus Christi ? ⁱ Ubi videbunt, qui mulierculas baptizatas et praedia orphanorum spurcissimis satellitibus suis distribuunt ob miserum regnum temporale, quod utique in momento transeat, sicut nubes, vel fumus qui utique vento dispergitur ? Ita peccatores et fraudulenti a facie Domini peribunt : justi autem epulabuntur in magna constantia cum Christo : judicabunt nationes et regibus iniquis dominabuntur in secula saeculorum. Amen.

Testificor coram Deo et angelis suis, quod ita erit, sicut intimavit ^j imperitia mea. Non mea verba, sed Dei, et apostolorum atque prophetarum (quod ego in Latinum exposui), qui nunquam enim mentiti sunt. *Qui crediderit, salvus erit; qui vero non crediderit, condemnabitur* (*Marc. xvi, 16*). Deus locutus est. **C**Queso pluriuum, ut quicunque famulus Dei, ut promptus fuerit, ut sit gerulus litterarum harum, ut nequitam subtrahatur a nemine, sed magis potius legatur coram cunctis plebibus, et coram ipso Corotico. Quod si Deus inspirat illos ut quandoque Deo resipiscant, et vel sero poniteant quod tam impie gesserunt homicida erga fratres Domini, et liberent captivas baptizatas quas ante ceperunt, ita ut mereantur Deo vivere, et sani efficiantur hic et in aeternum. Pax Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Amen.

^j Hibernia quæ supra *Hiberione* appellabatur, in omnibus exemplaribus hic appellatur *Hateria*. WAR.

^k Post hanc vocem interserunt Bolland., *illo in tempore*. Mox iudicantes et baptizati.

^l Sic rescripsimus cum Bolland., neque enim placet Unde Waræi.

^m Ita Bolland. Haec vero hiulca et mendosa apud Waræum hic : *Ubi se videbunt, cum inter mulierculas baptizatas premia distribuuntur*.

ⁿ Ita Bolland., ubi Waræus, *imperitiae meæ* : non mea verba, sed, etc. Mox *Latinum* absque prepositione in.

SYNODUS S. PATRICII

CAPUT PRIMUM.

De habitatione cum fratribus peccatoribus.

De eo quod mandastis, de habitatione cum fratribus peccatoribus, audite Apostolum dicentem : *Cum hujusmodi ne cibum quidem sumere* (*I Cor. v, 11*) ;

non ejus escas sumas cum eo. Cæterum si *bos sis et trituras*, hoc est, si doctor es et doces, non obturatur tibi *os* (*I Cor. ix, 9*), et dignus es mercede tua (*Luc. x, 7*). Sed oleum peccatoris non impinguat caput tuum (*Psalm. cxli, 5*) : sed corripe adhuc et argue.